

THIRD AND FOURTH SEMESTER M.A./M.Sc./M.Com. DEGREE
EXAMINATION, APRIL/MAY 2021

(PVT/SDE)

(CUCBCSS)

Sanskrit General

DSK 308—COMPARATIVE LITERARY THEORY (EASTERN AND WESTERN)

(2017 to 2018 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 100 Marks

*Answers may be written either in Sanskrit or in English .
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.*

Part A (Western Criticism)

I. Write essays on any *two* of the following :

- 1 Write a general essay on the literary criticism of Aristotle.
- 2 Samuel Taylor Coleridge and his literary theory.
- 3 Structuralism.
- 4 Longinus and his theory of sublime.

(2 × 10 = 20 marks)

II. Answer any *four* in one or two paragraph each :

- 5 Render response theory.
- 6 T.S. Eliot—a leader of the modernist movement in poetry.
- 7 Six elements of tragedy according to Aristotle.
- 8 Feminism in literature.
- 9 Three styles introduced by Longinus.
- 10 Romantic criticism.

(4 × 3 = 12 marks)

III. Write short note on any *six* of the following :

- 11 T.S. Eliot's poetry.
- 12 Wordsworth and his definition of poetry.
- 13 I.A. Richards.

Turn over

- 14 Ronald Barthes.
- 15 Jacques Derrida.
- 16 New criticism and modernism.
- 17 Works of Aristotle.
- 18 Theory of imitation.

(6 × 3 = 18 marks)

Part B (Eastern Criticism)

IV. Write essays on any *two* :

- 19 Indian poetics on the purpose of poetry.
- 20 Dhvani theory of Anandavardhana.
- 21 The number of Gunas.
- 22 The theory of Riti.

(2 × 10 = 20 marks)

V. Answer any *four* in one or two sentences each :

- 23 Dandi.
- 24 Bhattanayaka.
- 25 Mammata Bhatta.
- 26 Visvanatha Kaviraja.
- 27 Bhojaraja.
- 28 Bhamaha.

(4 × 3 = 12 marks)

VI. Write short notes on any *six* :

- 29 Prathibha.
- 30 Upamalankara.
- 31 Rasasutra.
- 32 Kavyalakshana of Kavyaprakasha.
- 33 Vakrokti jivitham.
- 34 Vyaktiviveka.
- 35 Bhuktivada.
- 36 Mahakavyam.

(6 × 3 = 18 marks)

**THIRD AND FOURTH SEMESTER M.A./M.Sc./M.Com. DEGREE
EXAMINATION, APRIL/MAY 2021**

[PVT/SDE]

(CUCBCSS)

Sanskrit General

DSK 307—MANUSCRIPTOLOGY

(2017 to 2018 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 100 Marks

I. Set forth the theories about the origin of Brahmi script.

Or

Attempt a brief history of writing in India.

(25 marks)

II. Write an essay on the materials used for writing in ancient India.

Or

Explain the technicalities involved in cataloguing manuscripts.

(25 marks)

III. Write an essay on the various readings in manuscripts.

Or

Elucidate the method of Critical Recension.

(25 marks)

IV. Write short essays on any *three* :

- 1 Brahmi script.
- 2 Writing Instruments.
- 3 Writing in manuscripts.
- 4 NCC.
- 5 Higher criticism.

(3 × 5 = 15 marks)

Turn over

V. Write short notes on any *four* :

- 1 Indian languages.
- 2 Scribe.
- 3 Editorial Signs.
- 4 Pedigree of codices.
- 5 Critical apparatus.
- 6 Emendation.
- 7 Constituted text.

(4 × 2½ = 10 marks)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

**THIRD AND FOURTH SEMESTER M.A./M.Sc./M.Com. DEGREE
EXAMINATION, APRIL/MAY 2021**

(PVT/SDE)

(CUCBCSS)

Sanskrit General

DSK 306—VEDANTA

(2017 to 2018 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 100 Marks

संस्कृतभाषया देवनागरीलिपिमुपयुज्य उत्तराणि देयानि ।

I. अधो लिखितेषु दश व्याख्यात :

- 1 धटादेः मिथ्यात्वेन बाधितत्वात् कथं तन्नानस्य प्रमाणम् ।
- 2 इन्द्रियाणां प्रत्यक्षप्रमाकरणत्वं साधयत ।
- 3 मनो बुद्धिरहङ्कारः चित्तं करणमन्तरम् ।
संशयो निश्चयो गर्वः स्मरणं विषया इमे ॥
- 4 यदविद्याविलासेन भूत भौतिकं सृष्टयः ।
तं नौमि परमात्मानं सच्चिदानन्दविग्रहम् ॥
- 5 तेन बोधाय मन्दानां वेदान्तार्थावलम्बिनी ।
धर्मराजाध्वरीन्द्रेण परिभाषा वितन्यते ॥
- 6 तत्त्वमसि इत्यादि वाक्यानासखण्डार्थत्वं किम् ?
- 7 प्रत्यक्ष प्रमा तु अत्र चैतन्यमेव । "यत्साक्षादपरोक्षात्" इति श्रुतेः ।
- 8 अयञ्च जीवसाक्षी प्रत्यात्म नाना, एकत्वे चैत्रावगते मैत्रस्याप्यनुसन्धानप्रसंगः ।
- 9 प्रमालक्षणं निरूपयत ।

Turn over

- 10 त्रिविधं चैतन्यं प्रदर्शयत ।
- 11 किञ्च सिद्धान्ते धारावाहिकबुद्धिस्थले न ज्ञानभेदः ।
किन्तु तावद्धटाकारान्तःकरण वृत्तिरेकैव ।
- 12 न तावदन्तःकरणमित्त्रियमित्यत्र मानमस्ति ।
- 13 परिभाषा दिशा विवर्तः कः ?
- 14 कार्यविनाशस्य द्वैविध्यं प्रदर्शयत ।

(10 × 4 = 40 marks)

II. प्रत्येकं एकैकया खण्डिकया षण्णामुत्तरं लिखत :

- 1 यदन्तेवासिपञ्चास्यैर्निरस्ता भेदिवारणाः ।
तं प्रणौमि नृसिंहाख्यं यतीन्द्रं परमं गुरुम् ॥
- 2 वेदान्तपरिभाषानुसारेण जातित्वं खण्डयत ।
- 3 लक्षणस्य द्वैविध्यं प्रदर्शयत ।
- 4 स एव परिणामो वृत्तिरित्युच्यते । कः परिणामः ?
- 5 देहात्मप्रत्ययो यद्धत् प्रमाणत्वेन कल्पितः ।
लौकिकं तद्धदेवेदं प्रमाणां त्वाऽऽत्मनिश्चयात् ॥
- 6 वृत्तेः बहिर्निर्गमनप्रकारं विशदयत ।
- 7 साक्षिभेदेन प्रत्यक्षद्वैविध्यं प्रदर्शयत ।
- 8 विशेषणोपाध्योः लक्षणं विशदयत ।

(6 × 4 = 24 marks)

III. द्वयोरैकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत :

- 1 प्रातिभासिकरणतोत्पत्तिप्रकारं प्रदर्शयत ।
- 2 वेदान्तानामखण्डार्थपरत्वं प्रतिपादयत ।

(1 × 12 = 12 marks)

IV. द्वयोरेकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत :

- 1 निर्विकल्पकसविकल्पक भेदेन द्विविधं प्रत्यक्षं सविस्तरं प्रतिपादयत ।
- 2 विषयगतप्रत्यक्षत्व प्रयोजकम् यथाग्रन्थं विशदयत ।

(1 × 12 = 12 marks)

V. द्वयोरेकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत :

- 1 मनसः अनिन्द्रियत्वे समर्थयत ।
- 2 ज्ञानगतप्रत्यक्षत्प्रयोजकमुपपादयत ।

(1 × 12 = 12 marks)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

**THIRD AND FOURTH SEMESTER M.A./M.Sc./M.Com. DEGREE
EXAMINATION, APRIL/MAY 2021**

PVT/SDE

(CUCBCSS)

Sanskrit General

DSK 305—NYAYA AND MIMAMSA

(2017 to 2018 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 100 Marks

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि ।

देवनागरीलिपिरुपयोक्तव्या ।

Part A (सिद्धान्तमुक्तावली)

I. द्वयोः एकस्य निबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत :

- 1 वृत्तिश्च शक्तिलक्षणान्यतरः संबन्धः यथाग्रन्थं विशदयत ।
- 2 शक्तं पदं तच्चतुर्विधं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

(1 × 15 = 15 marks)

II. द्वयोः एकस्य निबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत :

- 1 समासविषये नैयायिकमतं मुक्तावलीमनुसृत्य निरूपयत ।
- 2 शक्तिःग्रहस्तु व्याकरणादितः स्पष्टयत ।

(1 × 15 = 15 marks)

III. यथेच्छं चतुर्णां लघुनिबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत :

- 1 पदज्ञानादीनां शाब्दबोधे किम् प्राधान्यमिति लिखत ।
- 2 आसत्तिर्नाम किम् ?
- 3 जातावेव शक्तिरिति मीमांसकमतं निराकुरुत ।

Turn over

- 4 योग्यताज्ञानस्य शाब्दबोधहेतुत्वं लिखत ।
- 5 खलेकपोतन्यायेन पदार्थान्वयं विशदयत ।
- 6 तात्पर्यज्ञानस्य शाब्दबोधे कथं हेतुत्वमिति लिखत ।

(4 × 5 = 20 marks)

IV. द्वयोः एकस्य उपन्यसरूपेण उत्तरं लिखत :

- 1 अज्ञानतत्त्वार्थज्ञानं प्रमा इति मतं विशदयत ।
- 2 सन्निकर्षः कतिविधः विशदयत ।

(1 × 15 = 15 marks)

V. चतुर्णां लघूपन्यासरूपेण उत्तरं लिखत :

- 1 चार्वाकादयः कति प्रमाणानि स्वीकृतानि ।
- 2 प्रमा लक्षणे तत्त्वपदप्रयोजनं लिखत ।
- 3 सविकल्पकस्य प्रमाणत्वं नास्ति इति बौद्धमतं निराकुरुत ।
- 4 चक्षुश्रोत्रयोः प्राप्यकारित्वं स्थापयत ।
- 5 साक्षात्प्रतीतिः प्रत्यक्षमिति गुरुमतं निराकुरुत ।
- 6 इन्द्रियव्यतिरिक्तानि द्रव्याण्येषां च जातयः ।
प्रायश्च गुण कर्माणि प्रत्यक्षाणीति वक्ष्यते । व्याख्यात ।

(4 × 5 = 20 marks)

VI. द्वित्रिभिर्वाक्यैः पञ्चानाम् उत्तरं लिखत :

- 1 बौद्धमते प्रमाणलक्षणं किम् ?
- 2 ज्ञानस्यापि प्रमाणमाहुः कुतः ?
- 3 श्रोत्रेन्द्रियस्य आकाशात्मकत्वं लिखत ।
- 4 इन्द्रियसन्निकर्षजं ज्ञानं कतिविधं लिखत ।
- 5 पङ्कजपदस्य योगरूढिशक्तिः स्थापयत ।
- 6 सविकल्पकस्य प्रत्यक्षशब्दवाच्यत्वं कथमिति लिखत ।

(5 × 3 = 15 marks)

**THIRD AND FOURTH SEMESTER M.A./M.Sc./M.Com. DEGREE
EXAMINATION, APRIL/MAY 2021**

PVT/SDE

(CUCBCSS)

Sanskrit General

DSK 303—DHVANYALOKA 2 AND 4

(2017 to 2018 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 100 Marks

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि ।

I. वाक्येनैकेन द्वाभ्यां वा दश प्रश्नानामुत्तरं लिखत :

- 1 काव्ये तस्मिन्नलङकारो रसादिरिति मे मतिः—कीदृशं काव्यम् ?
- 2 नासौ मार्गो ध्वनेर्मतः—कः मार्गः ।
- 3 व्यनक्त्युक्तिं विना स्वतः—कः ?
- 4 अनेनानन्त्यमायान्ति—किम् ?
- 5 संवादः कतिविधः ?
- 6 नानुप्रसः प्रकाशकः—कस्य ?
- 7 सरस्वत्येषा घटयति—कदा ?
- 8 तथा तथा विशागोऽत्र जायते—केनोक्तमिदम् ? कुत्र ?
- 9 माधुर्यमार्द्रतां याति । कुत्र ?
- 10 रामायणे मुख्यरसः कः इत्याचार्येण उक्तम् ? कस्मात् ?
- 11 एकेनैव प्रयत्नेन निर्वर्त्यन्ते—कस्य किं निर्वर्त्यन्ते ?
- 12 तन्मयं काव्यमाश्रित्य प्रतितिष्ठति—कः कीदृशं काव्यमाश्रित्य ?

(10 × 2 = 20 marks)

Turn over

II. पञ्च कारिकाः व्याख्यात :

- 1 दृष्टपूर्वाः अपि ह्यर्थाः काव्ये रसपरिग्रहात् ।
सर्वे नवा इवाभान्ति मधुमास इव द्रुमाः ॥
- 2 अर्थशक्तेरलङ्कारो यत्रप्यन्यः प्रतीयते ।
अनुस्वानोपमव्यङ्ग्य स प्रकारोऽपरो ध्वनेः ॥
- 3 यत्र प्रतीयमानोऽर्थः प्रम्लिष्टत्वेन भासते ।
वाच्यस्यङ्गतया वापि नास्यासौ गोचरो ध्वनेः ॥
- 4 आक्षिप्त एवालङ्कारो शब्दशक्त्या प्रकोशते ।
यस्मिन्ननुक्तः शब्देन शब्दशक्त्युद्भवो हि सः ॥
- 5 रौद्रादयो रसाः दीप्त्या लक्ष्यन्ते काव्यवर्तिनः ।
तद्व्यक्तिहेतू शब्दीर्थावाश्रित्यौजो व्यवस्थितः ॥
- 6 वाच्यवाचकचारुत्वहेतूनां विविधात्मनां ।
रसादिपरता यत्र स ध्वनेर्विषयो मतः ॥
- 7 तत्र पूर्वमनन्यात्मा तुच्छात्मा तदनन्तरम् ।
तृतीयं तु प्रसिद्धात्मा नान्यसाम्यं त्यजेदकविः ॥

(5 × 5 = 25 marks)

III. पञ्च श्लोकानां व्यङ्ग्यार्थप्रदर्शनपूर्वकं व्याख्यां कुरुत :

- 1 यो यः शस्त्रं बिभर्ति स्वभुजगुरुमदः पाण्डविनां चमूनां
यो यः पाञ्चालगोत्रे शिशुरधिकवयाः गर्भशय्यां गतो वा ।
यो यस्तत्कर्मसाक्षी चलति मयि रणे यश्च यश्च प्रतीपः
क्रोधान्धस्तस्य स्वयमपि जगतामन्तकस्योऽन्तकोऽहम् ॥
- 2 चक्रभिघातप्रसभाज्ञयैव चकार यो राहुवधूजनस्य ।
आलिङ्गनोद्दामविलासवन्धयं रतोत्सवं चुंबनमात्रशेषम् ॥

- 3 शून्यं वासगृहं विलोक्य शयनादुत्थाय किञ्चिच्छनै
निद्राव्याजमुपागतस्य सुचिरं निर्वर्ण्य पत्युर्मुखम् ।
विस्रब्धं परिचुंब्य जातपुलकामालोक्य गण्डस्थलीं
लज्जानम्रमुखी प्रियेण हसता बाला चिरं चुंबिता ॥
- 4 वत्से मा गा विषादं श्वसनमुरुजवं सन्त्यजोर्द्धवप्रवृद्धं
कम्पः को वा गुरुस्ते भवतु बलभिदा जृम्भितेनात्र याहि ।
प्रत्याख्यानं सुराणामिति भयशमनच्छन्नना कारयित्वा
यस्मै लक्ष्मीमदाद्धः स दहतु दुरितं शांभवो वः शराग्निः ॥
- 5 मुनिर्जयति योगीन्द्रो महात्मा कुंभसंभवः ।
येनैकचुलुके दृष्टौ तौ दिव्यौ मत्स्यकच्छपौ ॥
- 6 शिखिपिच्छकर्णपूरा जाया व्याधस्य गर्विणी भ्रमति ।
मुक्ताफलरचितप्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ॥
- 7 रक्तस्त्वं नवपल्लवैरहमपि श्लाघ्यैः प्रियायाः गुणै-
स्त्वामायान्ति शिलीमुखाः स्मरधनुर्मुक्तास्तथा मामपि ।
कान्तापादतलाहतिस्तवमुदे तद्धन्ममाप्यावयो-
स्सर्वं तुल्यमशोक केवलमहं धात्रा सशोकः कृतः ॥

(5 × 5 = 25 marks)

IV. आनन्दूर्धनाचार्यस्य मते गुणान् निरूपयत ।

अथवा

महाभारते मुख्यरसनिरूपणं विवृणुत ।

(1 × 15 = 15 marks)

रसध्वनेः रसवदलङ्कारस्य च विभक्तविषयतां निरूपयत ।

अथवा

ध्वन्यालोके प्रतिपादितां अलङ्कारसमीक्षां प्रपञ्चयत ।

(1 × 15 = 15 marks)

**THIRD AND FOURTH SEMESTER M.A./M.Sc./M.Com. DEGREE
EXAMINATION, APRIL/MAY 2021**

PVT/SDE

(CUCBCSS)

Sanskrit General

DSK 302—KAVYAPRAKASHA

(2017 to 2018 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 100 Marks

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि ।

I. वाक्येनैकेन द्वाभ्यां वा पञ्च प्रश्नानामुत्तरं लिखत :

- 1 लोके विद्यमानः चतस्रः प्रतीतयः कः ?
- 2 लक्षणायामविनाभूतप्रतीतिः कीदृशी ?
- 3 रामार्जुनावित्यत्र कोऽर्थः ?
- 4 उपाधयः कतिविधः ?
- 5 कः तात्पर्यार्थः ? के ते अङ्गीकुर्वन्ति ?
- 6 का नाम योग्यता ?
- 7 शब्दः कतिविधः ? नामानि लिखत ?

(5 × 1 = 5 marks)

II. पञ्च प्रश्नानां लघूत्तरं लिखत :

- 1 व्यञ्जनाङ्गापरा क्रिया—विशदयत ।
- 2 भारती कवेर्जयति—कीदृशीति विवृणुत ।
- 3 वाच्यस्यैव चमत्कारित्वात्—कुत्रेति विशदयत ।
- 4 तदाभासा अनौचित्यप्रवर्तिताः—विशदयत ।

Turn over

- 5 अर्थशक्त्युदाभवध्वनेः भेदान् विशदयत ।
- 6 रामादिवद्धर्तितव्यं न रावणादिवर्तितव्यम्—व्याख्यात
- 7 अवरकाव्यं व्याख्यात ?

(5 × 3 = 15 marks)

III. पञ्च प्रश्नानामुत्तरं खण्डिकाद्धयेन लिखत :

- 1 काव्यलक्षणं विस्तरेण प्रतिपादयत ।
- 2 शब्दशक्त्युदाभवध्वनिं विशदयत ।
- 3 रससूत्रव्याख्याने भट्टलोल्लटमतं निरूपयत ।
- 4 शान्तोऽपि नवमो रसः व्याख्यात ।
- 5 गौणा लक्षणा कथं संभवतीति विशदयत ।
- 6 साध्यवसानिकां लक्षणां विशदयत ।
- 7 अर्थान्तरसंक्रमितध्वनिं विवृणुत ।

(5 × 7 = 35 marks)

IV. त्रयाणां प्रश्नानां निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत :

- 1 काव्यप्रयोजनं प्रपञ्चयत ।
- 2 स्थायिभावो रसः स्मृतः—विशदयत ।
- 3 मम्मटोक्तं काव्यकारणं विवृणुत ।
- 4 शृङ्गाररसस्य भेदान् विशदयत ।
- 5 अनुमितिवादमधिकृत्य मम्मटस्य मतमुपन्यस्यत ।

(3 × 15 = 45 marks)